

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вж.№ 51-454-01-23
Дата 10 / 12 2024 г.

ДО
Г-ЖА НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

15/12/24

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1 от ПОДНС внасяме проект на Закон за изменение на Закона за енергетиката, мотиви към него и предварителна оценка на въздействието. Моля, на основание чл. 71, ал. 1 от ПОДНС да разпределите вношения от нас проект за разглеждане.

ВНОСИТЕЛИ:

Павела Василева Христова
Тошшо Иорданова
Симеон Валанданов
Летя Димитрова
Иван Социнов Кръстьев
Александър Николай Величев
Силви Кирилов Мейрава
Елена Димитров Трифанов
Александър Виктор Рашев
Цветан Увачев Драчев
Александър Стойков Марков
Драгомир Стефанов Пророк
Николеета Кирилска Кузманова

Проект!

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА

(Обн. ДВ. бр.107 от 2003г., бр.18 от 2004г., бр.18 и 95 от 2005г., бр.30, 65 и 74 от 2006г., бр.49, 55 и 59 от 2007г., бр.36,43 и 98 от 2008г., бр.35, 41, 42, 82 и 103 от 2009г., бр.54 и 97 от 2010г., бр.35 и 47 от 2011г., бр.38, 54 и 82 от 2012г., бр.15, 20, 23, 59 и 66 от 2013г., бр.98 от 2014г., бр.14, 17, 35, 48 и 56 от 2015г., бр.42, 47 и 105 от 2016г., бр.51, 58, 102 и 103 от 2017г., бр.7, 38, 57, 64, 77, 83, 91 и 103 от 2018г., бр.17, 41 и 79 от 2019г., бр.25, 38 и 57 от 2020г., бр.9 и 21 от 2021г., бр.8, 9, 99 и 102 от 2022г., бр.11, 82, 84, 86 и 96 от 2023г., бр.16, 27 и 39 от 2024г.)

§1. В преходни и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (бр. 39 от 2024г.) в §53,55,60,61,62 и 66, т. 1 думите „2025г“ се заменят с „2030г.“

§2. В заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (бр. 39 от 2024г.) в §11 думите „2025г.“ се заменят с „2030г.“

§3. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

ВНОСИТЕЛИ:

Лавена Василева Милова
Точка Георгиев
Ганислав Бабаджанов,
Геля Димитрова
Иван Софиев Кюджубов
Александър Миколов Велич
Силва Мирсия Мелис
Емилия Анастольска Браничкова
Александър Виторов Рашев
Цветана Иванова Драчева
Александър Свещков Мира

Градонач. Стрѣжковъ Петръ
Николаевича Куринова Кузнецова

МОТИВИ

Законопроектът предлага отлагане с пет години либерализацията на пазара на електроенергия за битовите потребители, приета през есента на 2023г и отложена вече с една година през 2024г.

В условията на висока инфлация и неясноти относно енергийните цени, във връзка с протичащите геополитически конфликти, санкции и бъдещо закриване и загробване на част от българската енергийна система (мини и ТЕЦ-ове), както и отчитайки равнището на доходите на домакинствата спрямо необходимата издръжка на живот, трябва да се гарантира нормалното съществуване на гражданите на една Европейска държава, за какво се счита Република България. За това от Има Такъв Народ, бидейки последователни в своята политика, сме предложили отлагането на либерализацията на пазара, тъй като е повече от ясно, че не сме готови за подобна реформа.

Премахването на регулирането на цените за битовите потребители, т.е. излизането им на либерализирания пазар, ще доведе до изключително негативни последици за крайните потребители.

Като основни причини за приемането на измененията в Закона за енергетиката се посочваха въвеждането на разпоредбите на Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския Парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила на вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (Директива 2019/944), както и изпълнение на Реформа „Либерализация на пазара на електроенергия“ (C4.R8), а също и изпълнение на Реформа „Разработване на дефиниция и критерии за "енергийна бедност"" (C4.R3) от Плана за възстановяване и устойчивост на Република България (ПВУ). Трябва да се отбележи, че абсолютно никъде в Директива 944 не се посочва конкретна дата или механизъм за либерализацията и никой не ни принуждава това да се случи в началото на 2026г. Ние сами се обричаме на това със заложените реформи в Плана за възстановяване и устойчивост.

Нормативната уредба не гарантира прозрачност, предсказуемост и сигурност за потребителите – каква ще е цената на електроенергията за преходния период? Не се създава достатъчна защита от прекомерно увеличение на цените на електроенергията за бита, тъй като е предвидено това да се извършва с акт на Министерски съвет. По този начин, цената на тока за бита се поставя в пряка зависимост от възможностите на бюджета и на Фонда „Сигурност на електроенергийните системи“. Подхода за определяне на цените от Министерски съвет, може да се окаже неефективен, тъй като Министерски съвет няма компетентност в тази насока.

Няма изготвен анализ по отношение на възможностите на Фонда „Сигурност на електроенергийните системи“ - би ли могъл да поеме компенсирателното на домакинствата, предвид финансовото състояние, в което се намира. Трябва да се има предвид, че на този етап фондът е в критично финансово състояние. През последните години бяхме свидетели на финансовото източване на енергийните дружества от групата на „Български енергиен холдинг“ ЕАД и Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС). От държавната енергетика бяха иззети над 5,4 млрд. лв и насочени към държавния бюджет с цел стабилизиране на проходната му част, която да обезпечи раздутата разходна част. Тези действия доведоха до формирането на огромен дефицит в ФСЕС, възлизащ в размер на над 1 млрд. лв, които в последствие трябваше да бъдат възстановени с решение на Народното събрание. Взимайки предвид критичното финансово състояние на ФСЕС, изпитваме обосновани съмнения, че Фонда би могъл да се справи с вменените му законови задължения.

Предвид гореизложеното, предлагаме либерализацията на пазара на електроенергия за битовите потребители да бъде отложена с още пет години, време през което да бъдат предприети необходимите действия за финансовото стабилизиране на дружествата в групата на БЕХ ЕАД и ФСЕС. Допълнителното време ще даде и възможност на Министерство на енергетиката и Министерски съвет да проведат необходимата информационна кампания за запознаването на потребителите с процеса на либерализацията на пазара.

ВНОСИТЕЛИ:

Лавена Василева Чичева
Тошко Георгиев
Снежана В. Вълчанова
Юлия Димитрова
Иван Войнов Кючуков
Александер Миколов Вълчев
Силви Киров Мейков
Емил Димитров Трифонов
Александер Виктор Раков
Цветан Иванов Драгов
Александер Стойков Торков

Брагамир Сидорович Павлов
Николеда Кирилоче Кузманович

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

I. Основания за законодателна инициатива

Отлагането на либерализацията на пазара на електроенергия за битовите потребители с пет години има за цел да се разреши първо проблема с финансовото състояние на дружествата от групата на БЕХ ЕАД и ФСЕС, което се явява сериозна заплаха за електроенергийната ни система.

II. Заинтересовани страни

Приблизително 4,6 млн. битови потребители, крайните снабдители на електроенергия, ФСЕС, „БНЕБ“ ЕАД и дружествата от групата на БЕХ ЕАД.

III. Анализ на разходи и ползи

Предоставя се време за минимизиране на риска от разширяване на ликвидната криза и разрешаване на финансовата криза в сектора.

IV. Административна тежест и структурни промени

Не се налагат административни и структурни промени.

V. Въздействие върху нормативната уредба

Не се налагат промени в допълнителни нормативни актове.

ВНОСИТЕЛИ:

Лавена Златева Христова
Томислав Георгиев
Борислав В. Ваняков
Петя Димитрова
Иван Стойков Кюджиев
Александър Николов Аврашев
Силва Кирова Метрич
Емил Асимирев Трифанов
Александър Викторов Рашиев
Цвета Иванова Држегов
Александър Стойков Марков

Александр Стефанов Мухомов

Николаевна Курдюкова Кузнецова